

SEHRLİ ÜZÜK

Dünya
xalqlarının
nağılları

GÖYƏRCİN

ISSN-0207-4710

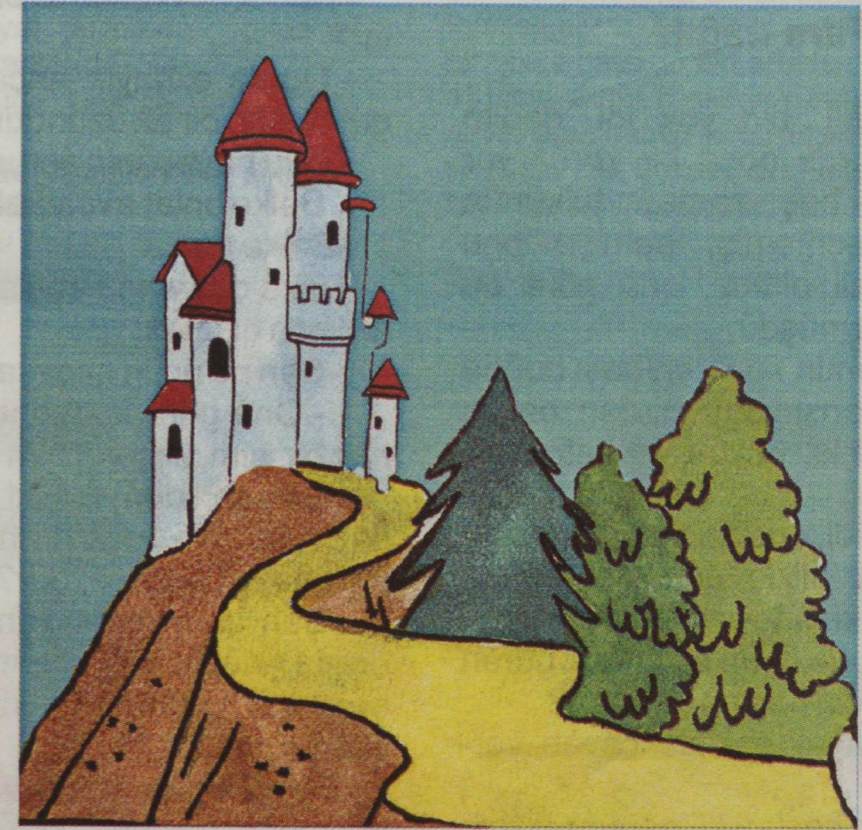
2008-ci il

Tərcümə edən:
RAFİQ YUSİFOĞLU

SEHRİLİ ÜZÜK

Dünya xalqlarının nağilları

"GÖYƏRCİN"İN KİTABXANASI
BAKİ - 2008

TÜLKÜ VƏ XORUZ

Fars nağılı

Biri var idi, biri yox idi, qədim zamanlarda qoca bir xoruz var idi. O, heç zaman tülkünün pəncəsinə keçməmiş, həmişə onu aldatmağa nail olmuş, ona görə də çoxlu ömür sürmüşdü.

Bir dəfə həmin xoruzun başı buğda dənəlməyə qarışmışdı. Birdən başını qaldırıb gördü ki, tülkü ona çathaçatdadır.

Kənd uzaq idi, ona qaçmaq olmazdı. Xoruz çox çətinliklə uçub bir ağaca qona bildi. Tülkü ona yaxınlaşıb dedi:

- Ey, xoruz, nə üçün sən məni gören kimi uçub ağacın başına qondun?

Xoruz kinayəli şəkildə cavab verdi:

- Könlündən keçirdi ki, qarşına qaçıb sənənlə qucaqlaşım?

- Əlbəttə! Məgər sən heç nə bilmirsən? Padşah əmr edib ki, mənim məmləkətimdə heç bir heyvanın

özündən zəifləri incitməyə ixtiyarı yoxdur. Bundan sonra qurdla quzu eyni bulaqdan su içəcək, göyərçinlə qırğı eyni yuvada yaşayacaq.

Qorxma, arxayın aşağı düş, bir yerdə gəzək.

Xoruz dedi:

- Gəzmək yaxşı şeydi, ancaq ikilikdə yox. Gözlə, o biri heyvanlar da gəlib çıxsınlar, birlikdə gəzək. Bax, burdan görünür. Uzaqdan heyvanlar bizə sarı qaçirlar.

Tülkü soruşdu:

- Hansı heyvanlardı bizə sarı qaçirlar?

- Qurda oxşayır, ancaq qulaqları və quyruqları bir az uzundur.

Tülkü həyəcanla soruşdu:

- Bəlkə onlar avçarkalardı?

- Bəlkə də...

Tülkü qaçmağa başladı. Xoruz onun ardınca qışqırdı:

- Sən nə üçün qaçırsan?

- Ona görə ki, mənim avçarkalarla heç bir işim, alış-verişim yoxdur.

- Bəs sən demirdin ki, padşahın əmri ilə heç bir güclü heyvanın zəifi incitməyə haqqı yoxdur?

- Şah əmr verən zaman avçarkalar orada deyildilər. Əmrdən xəbərdar olmadığı üçün onlar məni parçalaya bilərlər.

Tülkü bunu deyib, daha da bərk qaçmağa başladı. Xoruz isə ağacdən düşüb kəndə qayıtdı.

Rəssam
Vəfa

ƏDALƏTLİ BÖLGÜ

Əfqan nağılı

Iki adam üz-üzə əyləşib nahar eləyirdi. Onlardan birinin 5, o birinin isə 3 kökəsi var idi. Elə bu vaxt yol ilə cavan bir oğlan keçirdi. O, yaxına gəlib salam verdi. Nahar eləyənlər oğlanın salamını alıb, onu da yeməyə dəvət etdilər. Oğlan razılaştı və onlarla birlikdə süfrə arxasında əyləşdi. Yemək qurtaranda o, cibindən səkkiz qızıl pul çıxarıb yerə qoydu və dedi:

- Götürün, bu mənim kökəmin puludur.

Oğlan gedəndən sonra dostlar pulu bölmək istədilər. 5 kökənin sahibi dedi:

- 5 rupi mənim, üçü isə sənin. Ona görə ki, mənim 5 kökəm, sənin isə 3 kökən var idi.

Üç kökəsi olan kişi razılaşmadı. Dedi ki, pulu yarıbayarı bölməliyik. Mübahisə qızıxdı, lakin onlar bir razılığa gələ bilmədilər. Nəhayət, pulları da götürüb bir ədalətli hakimə yanına gəldilər.

Hər şeyi olduğu kimi danışıb, ondan kömək istədilər.

Hakim diqqətlə dinləyəndən sonra 3 kökənin sahibinə dedi:

- Dostun öz xoşu ilə sənə üç qızıl verir, bəs sən onu niyə götürürsən?

- Cənab, mən bu bölgü ilə razı deyiləm. Mən öz halalca qanuni payımı istəyirəm.

Hakim gülümsündü.

- Deməli, sən öz qanuni payını istəyirsən, eləmi?

- Bəli.

- Onda sənə cəmi bir qızıl düşür. 7 qızıl isə qanunla dostuna çatmalıdır.

- Nə üçün möhtərəm hakim? Mən heç üç qızıl razılaşmıram. Siz də deyirsiniz ki, mənə cəmi-cümlətən bir cəmi qızıl çatmalıdır.

Hakim dedi:

- Diqqətlə qulaq as. Siz üç nəfər olmusunuz, kökə isə səkkiz dənə. Əgər hər kökəni üç yerə bölsək, bundan 24 hissə alınır. Əgər hamınız bərabər yemisinizsə, hərəniz cəmi 8 hissə yemisiniz. Sən üç kökəndən cəmi 9 hissə alırsan. Səkkizini sən özün yeməsin, bir hissə qalır. O biri adamın 5 kökəsindən 15 hissə alırsan. 8 hissəni o özü yeyib, 7 hissə qalır. Əgər həmin yolçu da sizin kimi 8 hissə yeyib, ona 7 hissə dostunun, 1 hissə isə sən kökəndən pay düşür. Elə buna görə də sənə bir, dostuna isə 7 qızıl düşür. Bir özün yaxşı-yaxşı fikirləş.

İŞLƏMƏYƏN DİŞLƏMƏZ

Serb nağılı

Kralın gözəllər gözəli olan bir qızı var idi. Ancaq bu qız olduqca tənbel idi, heç nəyə əl vurmazdı, güzgünün qabağında saatlarla durub özünə bəzək vurardı.

Bu qızı ərə vermək vaxtı çatmışdı. Kral elan eləmişdi ki, kim üç ilə qızını işləməyə öyrədə bilsə, mənim kürəkənim olacaq.

Günlər bir-birini əvəz edir, heç kəs cəsaret edib bu ağır yükü öz boynuna götürmək istəmirdi.

Kral öz adamlarını göndərdi ki, gedib onun qızına münasib bir ərə tapsınlar. Adamlar axtardılar, axtardılar, nəhayət, tarlada səkkiz öküzü kotana qoşub yer şumlayan bir cavana rast gəldilər. Kralın adamları əmr etdilər ki, bu saat bizimlə möhtərəm hökmdarımızın yanına getməlisən.

Oğlan çox qorxdu. Ancaq əlindən nə gəlirdi ki, adamlara qoşulub kralın sarayına getdi.

Oğlana məsələnin nə yerdə olduğunu başa saldılar. O söz verdi ki, üç il müddətinə tənbel qızı işləməyə öyrədəcək. Cavan oğlan qızı götürüb öz evlərinə apardı. Anası sevincək onları qarşıladı, qıza «xoş gəldin» elədi.

Səhəri gün öküzləri qabağına qatıb tarlaya işləməyə getdi. Ana isə bütün günü ev işləri ilə məşğul oldu.

Axşam oğlan işdən qayıtdı.

Ana şam yeməyini süfrəyə gətirəndə oğlu soruşdu:

- Ana, bu gün kim işləyib?

- Sən və mən, - ana cavab verdi.

- Kim işləyibsə, o, şam eləyə bilər.

Bu söz kral qızının xoşuna gəlmədi. O acıqlandı və yemək yeməmiş yatmağa getdi.

O biri gün də belə keçdi. Üçüncü gün gəlin qaynanasına dedi:

- Anacan, olar ki, mən də bir işlə məşğul olum?

- Əlbəttə, olar.

Ana gəlini odun gətirməyə göndərdi. Axşam düşdü. Yenə şam yeməyi vaxtı oğlan soruşdu:

- Ana, bu gün kim işləyib?

- Üçümüz də: mən, sən, koroleva.

- Kim işləyibsə, o yeyə bilər.

Onlar birlikdə şirin - şirin şam yeməyi yedilər. Günlər bir-birini əvəz etdikcə kral qızı əməlli-başlı işləməyi öyrəndi.

Üç ildən sonra kral öz qızını görməyə getdi və gözlərinə inanmadı. Gördü ki, qızı qaynanası ilə əl-ələ verib işləyir. O, çox şad oldu və soruşdu:

- Qızım, necə oldu ki, sən işləməyi öyrəndin?

- Ata, bizdə qayda belədir, kim işləmirsə, o yeyə bilməz. Əgər bizimlə şam yeməyi yemək istəyirsənsə gərək sən də bir iş görəsən.

Kral çox şad oldu. Gətirdiyi qiymətli hədiyyələri təzə qohumlarına bağışladı və onları saraya dəvət etdi. Kürəkənini oğulluğa götürdü və söz verdi ki, qocalanda bütün krallığı ona bağışlayacaq.

Rəssam
Orxan

PIŞİK VƏ MEYMUN BALALARI

İndoneziya nağılı

İyləgər pişik yol ilə gedir, qarşısına gələnleri ələ salır, lağa qoyurdu. Birdən onun qarşısına iki meymun balası çıxdı. Elə bu vaxt meymuncuqlar böyük ağacın budağında arı yuvası gördülər. Onlar pişikdən soruşdular:

- Ay pişik, bu nədir ağacın budağından asılıb?

- O-o mənim babamın zəngidi.

- O bərk səslənir?- Meymunlar maraqla soruşdular.

- Əlbəttə, - pişik dilləndi.- Əgər həmin zəngə toxunsan, bütün ölkə onun səsinə eşidəcək.

Meymun balaları maraqla soruşdular:

- Olarmı sənin babanın zənginə toxunaq?

Pişik özünü həyəcanlı göstərərək dedi:

-Yox-yox, babam bilsə bərk hirslənəcək.

Meymunlar pişiyi razı salmağa çalışdılar.

- Onsuz da sənin baban burada yoxdu.

Pişik özünü naza qoydu.

- Düzdü, mənim babam burada yoxdu, ancaq bərk-bərk tapşırıb ki, onun zənginə kimsənin toxunmasına icazə verməyim.

- Nə olar, heç olmasa icazə ver o zəngi bircə dəfə çalaq! Onun səsinə elə dinləmək istəyirik ki!

Pişik yenə də razılaşmadı.

-Yox-yox, nə danışırırsınız, siz o zəngi çalsanız, səsi bütün aləmi başına götürəcək.

Meymunlar təslim olmaq istəmir, elə hey pişiyə yalvarırdılar.

- Biz cəmi-cümlətəni bircə dəfə o zəngi çalmaq istəyirik.

Pişik bic-bic gülümsündü:

- Madam ki, bu qədər israr eləyirsiniz, zəngi çalmağa icazə verirəm. Ancaq əvvəlcə qoyun mən buradan çıxıb gedim. Əgər babam bilsə ki, onun zəngini mənim yanımda çalmısınız, bərk hirslənəcək.

- Yaxşı,- meymunlar sevinclə atılıb düşdülər. -Sən qaç, sonra biz zəngi çalarıq.

Pişik qaçıb getdi. Onun gözəndən itdiyini gören meymunlar bir ağac tapıb, onunla arı yuvasına zərbə endirdilər.

Qəzəblənmiş arılar vızıldaşmağa başladılar. Zəng onların səsinin yanında heç nə idi. Meymunlar heyretlə ağızlarını açıb baxdılar. Arılar vızıldaşa - vızıldaşa havaya qalxdılar.

- Ay aman, bu nədir? Arılar meymunların üstünə cumdular, onların başından, qulaqlarından, burunlarından, boyunlarından sancmağa başladılar.

Ağrıdan ufulldayan meymunlar canlarını qurtarmaq üçün qaçmağa başladılar. Ancaq arılar onlardan əl çəkmirdilər.

Meymunlar gölməçə görə kimi özlərini suya vurdular. Onlar arılar uçub gedənə qədər suyun altında qalmalı oldular. Meymunlar sudan çıxanda onları işə salan pişiyi sahilə gördülər. Pişik heç nə olmamış kimi meyvələri qıpqırmızı bibər kolunun yanında dayanmışdı.

Meymun balaları yaxına gəlib soruşdular:

- Ay pişik, sən burada nə iş görürsən?

- Heç, babamın bostanına keşik çəkirəm ki, heç kəs tərəvəzləri dərib apara bilməsin.

Meymunlar soruşdular:

- Hanı tərəvəz? Olarmı biz də onun dadına baxaq?

- Olar, ancaq əvvəlcə gərək mən çıxıb gedim. Çünki babam bilsə ki, onun bostanından tərəvəz dərməyə mən icazə vermişəm, bərk qəzəblənəcək.

Meymunlar bərk acmışdılar. Pişik gözəndən itən kimi onlar acgözlüklə qıpqırmızı bibərləri dərib ağızlarına doldurdular və çeynəməyə başladılar.

Birdən elə bil onların ağızlarında ocaq qaladılar. Meymun balalarının gözlərindən yaş sel kimi axdı, dodaqları şişib qıpqırmızı qızardı.

Pişik işə uzaqdan onlara baxıb güldü...

AĞILLI QIZ

Alban nağılı

Qədim zamanlarda bir kəndli öz arvadı ilə xoşbəxt yaşayırdı. Onların yeganə bir övladları var idi.

Oğlanın evlənmək vaxtı çatanda valideynləri məsləhət gördülər ki, o özünə gəlini doğma kənddən seçsin. Ancaq kənddəki qızların heç biri oğlanın xoşuna gəlmədi. Valideynləri ona icazə verdilər ki, hardan istəyir, özünə həyat yoldaşı tapsın.

Oğlan valideynlərinin bu qərarından çox razı qaldı və özünə qız tapmaq məqsədilə şəhərə yollandı. Bu şəhərdə onun atasının köhnə dostu olan bir dərzi yaşayırdı. Oğlan həmin dərzinin yanına gedib dedi:

- Mən evlənmək istəyirəm. Ancaq kəndimizdəki qızların heç biri mənim ürəyimcə deyil. Elə buna görə də sizin yanınıza gəlmişəm. Bəlkə bu işdə mənə siz kömək edəsiniz?

Dərzi bir az düşüncə dedi:

- Eşitmişəm ki, kəndlərin birində gözəl bir qız yaşayır. Ancaq məsələ burasındadır ki, həmin qız valideynlərinin yeganə övladıdır. Tərslikdən qızın anası ölüb. İndi o öz atası ilə yaşayır. Tənha ata isə öz qızını heç kəsə vermək istəmir.

Cavan oğlan gülümsündü:

- Hər şeyi yoluna qoymaq mənim boynuma. Təki qız mənim ürəyimcə olsun.

Dərzi dedi:

- Sabah bazar günüdür. O qızın atası da yəqin ki, şəhərə gələcək.

Şəhəri gün dərzi dostunun oğluna ağsaçlı nurani bir kişini göstərib dedi ki, haqqında danışdığı qızın atası budur.

Oğlan kişiye çox diqqətlə baxdı. Gələcək qaynatası elə ilk nəzərdən onun xoşuna gəldi. Kişinin təmiz, ütülü paltarları onun qızının səliqəsindən xəbər

verirdi.

Günorta yeməyindən sonra kənd adamları evlərinə qayıtmağa başladılar. Oğlan da onlara qoşuldu. Cavanlarla zarafatlaşdı, gələcək qaynatasına yoxuşu çıxmaq üçün kömək etdi. Zarafatla dedi:

- Atacan, nə üçün bir quruş pulundan keçib özünə at almırsan? Atla yoxuşu qalxmaq sizə çox asan olardı.

Kişi təəccübləndi:

- Nə danışırısan, oğul? Heç bir quruşa da at almaq olar?

Onlar kəndə yaxınlaşanda oğlan yamyaşıl biçənəyə baxıb soruşdu:

- Atacan, nə üçün sizin kəndin adamları ot biçib qış üçün saxlamırlar?

Kişi təəccübləndi:

- Məgər indi ot biçmək vaxtıdır?

Onlar yollarını davam edib qaranlıqda kəndə çatdılar. Kişi qərib cavanı gecələmək üçün öz evlərinə dəvət etdi. Oğlana da elə bu lazım idi.

Evin səliqə-səhmanından hiss olunurdu ki, qız çox təmizkardır. Tezliklə oğlan qızın özünü də gördü. Qız gözəl idi. Ancaq oğlan onun aqlını da yoxlamaq qərarına gəldi.

- Atacan, Sizin eviniz krallığa layiqdir. Ancaq nə üçünsə sobanızın borusu əyridir.

Atası dillənməmiş qız söhbətə qoşuldu:

- Borunun əyriliyinin eybi yoxdur, əsas odur ki, tüstü düz çıxsın.

Qızın cavabı oğlanın xoşuna gəldi. Ancaq atasının öz qızına acığı tutdu. Təklidə qalanda oğlanın verdiyi gic-gic suallardan danışdı. Qız da o saat başa düşdü ki, oğlan da onun kimi ibarələrlə danışan ağıllı bir cavandır.

Oğlan səhər vidalaşanda heç kəsin

gözləmədiyi halda kişiye dedi ki, sən kürekənin olmaq istəyirəm.

Ata çaşdı. Qız isə bildirdi ki, ərə getsəm də bu cavandan başqa heç kəsə getməyə-cəyəm.

Özündən razı cavan evlərinə gəlib tapdığı qız haqqında danışdı.

Oğlanın anası gəlininə hədiyyə hazırlayıb göndərmək qərarına gəldi. O, ərinin tapşırığı ilə yekə bir tort bişirdi. Tortun xəmirini yoğuranda onun içinə 12 qızıl pul qoydu, sonra üstünə bal tökdü.

Qulluqçu hədiyyəni aparanda oğlan ona tapşırırdı.

- Gəlinə deyərsən ki, ay bütövdür. 12 ulduz var, oğlaq ayaq üstədir.

Qulluqçu yolda tamahını saxlaya bilmədi. Tortdan bir parça qopardıb yedi. Dişinə dəyən 2 qızıl pulu cibinə qoydu.

Hədiyyələri alan qız qulluqçudan oğla-na belə sifariş göndərdi: «Ay paradır, ulduz ondur, oğlaq ayaqları üstə yığılıb. Ancaq kək-liyi incitmə, ilanı öldürmə!»

Oğlan hər şeyi başa düşdü. Qulluqçuya acığı tutdu. Ancaq son sözləri xatırlayıb sakitləşdi. Tezliklə bu gənclərin toyu oldu. Onlar xoşbəxt yaşamağa başladılar.

Rəssam
Vəfa

ÇOBAN

Sloven nağılı

Bir dəfə balaca çoban düz dəniz sahilində bir neçə inəyini və on-on beş qoyun-keçisini otarırdı.

Günorta vaxtı idi. Günəş adamı yandırır yaxırdı. Birdən çobanın gözlərinə yumşaq qumun üstündə uzanıb yatan üç qız sataşdı. Bir-birindən gözəl olan bu qızlar - sehrkar pərilər idi. Bir-birinə çox oxşayan bu qızlar yuxuya getmişdilər.

Gün pəriləri yandırır yaxırdı. Oğlanın onlara rəhmi gəldi. Yaxındakı çökə ağacına çıxıb bir neçə budaq qırdı, gətirib qızların yanında yerə sancdı ki, kölgəsi onların üstünə düşsün.

Bir azdan qızlar yuxudan ayıldılar. Üstlərinə kölgə salan çökə budaqlarını görüb, çox təəccübləndilər və bir-birlərindən soruşdular ki, bu budaqları yerə kim sancıb?

Əslində onlar bilirdilər ki, bu xeyirxah işi kim görüb. Çünki pərilər yatanda belə hər şeyi

aydın görürlər. Onlar isə heç yatmamış, özlərini yuxuluğa vurmuşdular. Balaca çoban boynuna heç nəyi almaq istəmirdi. Qızların qızılı saçlarının parıltısı onun gözlərini qamaşdırdı.

Oğlan sakitcə aradan çıxmaq istəsə də buna nail ola bilmədi. Qızlar onu tez dövrəyə aldılar. Elədiyi yaxşılığa görə ona təşəkkür edib dedilər ki, bu yaxşılığa görə ürəyindən nə keçirsə, sənə verməyə hazırıq.

Balaca çoban isə qızlardan

heç nə istəmədi. Bunu gören pərilər oğlana pulu heç zaman tükənməyən pul qabı bağışlamaq istədilər.

Ancaq pul oğlanın nəyinə lazım idi. O öz qoyun - keçisini bütün dünyanın qızıl pullarına dəyişməzdi.

Balaca çobanın gözü toxluğu pərilərin çox xoşuna gəldi. Ona dedilər ki, öz heyvanlarını evə aparanda zəng səsləri eşidəcəksən, Ancaq sən evə çatanacan dönüb arxaya baxma.

Rəssam
Vəfa

Qızlar bu sözləri deyib qeyb oldular. Oğlan başa düşdü ki, bunlar adi qızlar deyilmişlər.

Günəş qüruba əyiləndə balaca çoban öz heyvanlarını evə sarı aparmağa başladı. Arxadan onu qəribə zəng səsləri müşayiət edirdi. Yolun yarısında özünü saxlaya bilməyib arxasına baxdı. Gözlərinə inana bilmədi. Mal-qara, qoyun-keçi sürüsü dənizdən çıxıb onun dalınca gəlirdi. Oğlan baxan kimi sürünün arası kəsildi. Ancaq sahilə o qədər inək, qoyun, keçi çıxmışdı ki, gəl görəsən.

Balaca çoban pərilərin ona bağışladığı heyvanları qabağına qatıb kəndə gətirdi. O, bu heyvanları kasıb qonşularına payladı.

QAYIQC

Koreya nağılı

Qoca bir qayıqçı var idi. Kim xahiş etsə, onu çayın bu sahilindən o biri sahilinə keçirərdi. Heç kəsdən pul istəməzdi, kim nə versə götürər, heç nə verməsə bir söz deməzdi. Bir dəfə qoca gördü ki, çayda yoğun bir ilan üzür. İlan üzdü, üzdü birdən yorulub batmağa başladı. Qayıqçının ona yazığı gəldi. İlanı dartıb sudan çıxardı. İlan heç nə demədi. Ancaq elə ağladı, elə ağladı ki, göz yaşları səpilən yerdə gözəl-gözəl çiçəklər bitməyə başladı. Həmin çiçəklər indi dünyanın gözyaşıyla sulanan hər bir yerində bitir və ətir saçır. Səhəri gün qayıqçı gördü ki, körpə bir cüyür üzüb çayın o biri sahilinə keçmək istəyir. Qoca elə ki, onun batdığını gördü, tez üzüb yazıq heyvanı xilas elədi.

Cüyür sudan çıxdı, dərdli-dərdli mələdi və meşəyə qaçdı.

Bir dəfə qoca meşəyə qış azuqəsi toplamağa getdi. Birdən onun qarşısına gözəl bir keçi çıxdı və ayaqları ilə yeri qazmağa başladı. Elə bu zaman əlində bel olan bir yolçu gözə dəydi. Keçi onu gören kimi qaçıb getdi.

Qoca isə həmin adamı yanına çağırıb xahiş etdi ki, buranı qaz.

Yolçu bellə yeri qazan kimi oradan qızıl çıxdı.

Qoca ona təşəkkür edib dedi:

- Qızılların yarsı sənindir, götürüb gedə bilərsən.

Yolçu razılaşmadı. Dedi ki, qızılların hamısı mənimdir. Ona görə ki, onları yerdən mən qazıb çıxarmışam.

Onlar mübahisə eləməyə başladılar. Nəhayət, qərara gəldilər ki, məhkəməyə müraciət etsinlər.

Hakim ədalətsiz qərar qəbul etdi, qızılları yer qazana verdi, qocanı isə həbs edib bir quyuya saldırdı.

Gecə xilas etdiyi ilan qocanın yanına gəlib, onun ayağını dişlədi.

Səhər keşikçilər gördülər ki, qocanın ayağı şişib dam boyda olub. Fikirləşdilər ki, qoca bu gecə mütləq öləcək. Ancaq gecə ilan yenə sürünüb gəldi, gətirdiyi yarpağı dişlədiyi yaranın üstünə qoydu.

Səhəri gün keşikçilər təəcübləndilər. Qocanın ayağı sağalmışdı, hətta yaranın izi də qalmamışdı.

Rəssam
Ramil

Həmin gecə ilan sürünüb hakimin evinə getdi və onun arvadını çaldı. Qadının ayağı şişdi, az qaldı ki, arvad ölsün. Bunu eşidən məhbəs qaravolçuları quyuda qoca kişinin başına gələnleri danışdılar. Hakim əmr etdi ki, qocanı həbsxanadan azad edib, onun yanına gətirsinlər. O, qocadan soruşdu:

- Necə oldu ki, sənin ayağının şişi çəkildi?

Qoca cavab verdi ki, vaxtilə xilas etdiyim ilan bir yarpaq gətirib yaranın üstünə qoydu, elə buna görə də sağaldım.

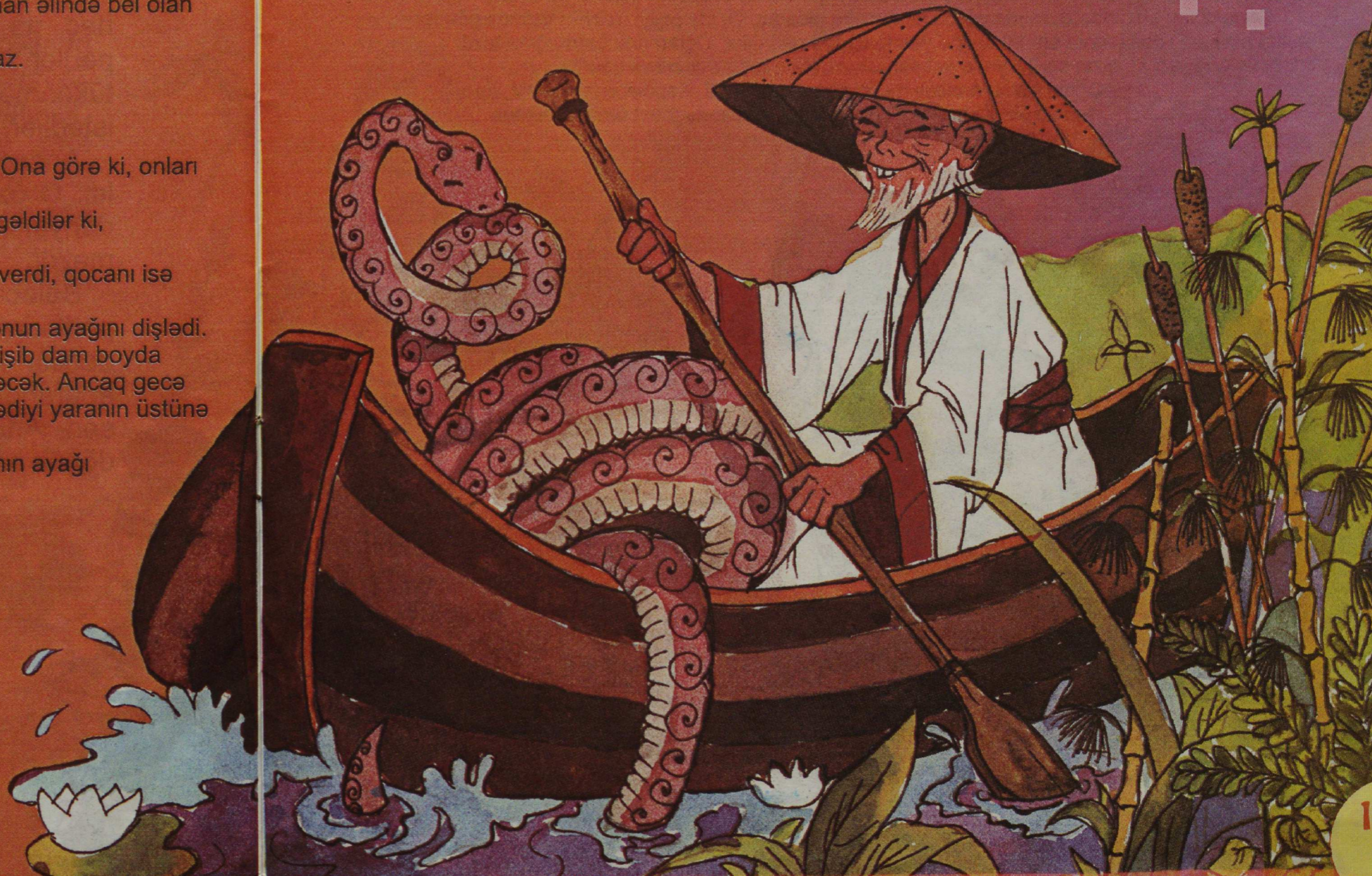
Hakim qocadan xahiş etdi ki, onun arvadını da sağaltsın. Qoca ilanın gətirdiyi yarpağı hakimin arvadının yarasına qoyan kimi, onun ayağının şişi çəkildi və sağaldı.

Hakim təəcübləndi və soruşdu:

- Bəs xilas etdiyin cüyür sənə əvəzində nə verdi?

- O da mənə qızılların yerini göstərmişdi. O qızılları ki, sən mənim əlimdən alıb yoldan ötənə verdin.

Hakim səhvini başa düşdü. Qızılları alıb, əsl sahibinə qaytardı, yolçunu isə həbsxanaya saldı.

SEHRLİ ÜZÜK

İtalyan nağılı

Kasıb bir oğlan var idi. O, bir gün anasına dedi ki, icazə ver səyahətə çıxıb, öz səadətini axtarım. Anası icazə verdi. Oğlan yola düşdü. O, az getdi, çox getdi, axır ki, gəlib bir şəhərə çıxdı. Gördü ki, bir qoca qan hər əlində bir vedrə su zorla hərəkət edir. Tez onun əlindən vedrələri alıb evə aparmağa kömək etdi. Oğlanın bu hərəkətindən qanın çox xoşu gəldi. Ona bir üzük bağışlayıb dedi:

- Bu üzük sehrlidir. Onu barmağında fırladıb nə istəsən, arzuna çatarsan. Qan oğlana üstəlik bir it və bir pişik də bağışladı.

Oğlan yoluna davam etdi. İtlə pişik də onun arxasınca düşdülər. Az getdilər, üz getdilər, gəlib bir meşəyə çıxdılar. Qaranlıq düşdü üçün onlar meşədə gecələməli oldular.

Oğlan yorulmuşdu və bərk acmışdı. Birdən onun yadına qanın verdiyi üzük düşdü. Üzüyü barmağında fırladıb dedi ki, yemək istəyirəm. Söz onun ağızından çıxan kimi qarşısında gözəl bir süfrə açıldı. Onlar doyunca yeyib meşədə qaldılar. Şəhəri gün bir şəhərə gəlib çıxdılar. Şəhərin ortasında gözəl bir saray var idi. Bir qız saraydan baxıb gülümsədi. Oğlanın ağına qərribə bir fikir gəldi. Üzüyü barmağında çevirib əmr etdi ki, bu sarayla üzbuüz daha gözəl bir saray ucalsın. Onun arzusu o dəqiqə həyata keçdi. Oğlan həmin qızla evləndi. Gözəl bir toy oldu. Ancaq bir neçə gündən sonra oğlan həyat yoldaşına etibar edib üzüyün sirrini ona açdı. Qız üzüyü oğurlayıb barmağına keçirdi. Tez qulluqçularını da götürüb öz sarayına köçdü. Üzüyə əmr etdi ki, oğlanı saray qarışıq bir sıldırımın üstünə qaldırsın.

Gənc oğlan yuxudan duranda gördü ki, qız onu aldadıb. O, itlə pişiyi üzüyün dalınca göndərdi. İtlə pişik öz sahiblərinin əmrini yerinə yetirib üzüyü gətirdilər. Oğlan onu barmağına taxıb fırladı və əmr etdi ki, qızın sarayı yerlə yeksan olsun. Xain qız öz cəzasını çəkdi.

Oğlan gedib anasını da öz sarayına gətirdi. Kəndlərindən təmiz, namuslu bir qız tapıb onunla evləndi. Onlar xoşbəxt ömür sürməyə başladılar.

BAYQUŞ YEYİRƏM

Portuqal nağılı

Qurd meşəyə girəndə gördü ki, şam ağacının ən uca budağında bir bayquş yuvası var. Ac və hiyləgər canavar yaxına gəldi və quyruğunu mişar kimi ağaca sürtməyə başladı.

Qorxuya düşən bayquş yalvarmağa başladı:

- Qurd lələ, xahiş eyləyirəm, ağacı mişarlama. Yoxsa mənim balalarım yuvadan düşüb ölə bilərlər. Qurd dedi:

- Əgər ağacı kəsməyimi istəmirsənsə, özün aşağı düş.

Çarəsiz bayquş uçub aşağı budaqlardan birinə qondu və soruşdu:

- Qurd lələ, Sizə nə lazımdır?

- Bir az da aşağı düş, səninlə işim var.

- Nə sözün var söylə, elə burdan da yaxşı eşidirəm.

Qurd acıqlandı:

- Düş aşağı deyirəm sənə! Qorxma, sənə bir pisliyim keçməz.

Çarəsiz bayquş aşağı düşən kimi qurd onu ağızıyla tutdu:

Bayquş yalvardı:

- Qurd lələ, burax məni, vəsiyyətimi eləyim, sonra məni yeyərsən.

Qurd razılaşmadı.

Bayquş yenə yalvardı:

- Heç olmasa, icazə ver, balalarım vidalaşım, sonra gəlim.

Qurd yenə də razılaşmadı.

Bayquş dedi:

- Onda sən özün balalarıma de ki, məni yeyirsən, yolumu gözləməsinlər.

Qurd yavaşca dedi:

- Bayquşu yeyirəm.

- Yox, qurd lələ, balalarım eşitmədi.

Qurd bir az bərk dedi:

- Bayquşu yeyirəm.

- Yox, bir az da bərkdən de ki, balalarım sənə səsini eşitsinlər.

Acıqlı qurd bərkdən dedi:

- Bayquşu yeyirəm.

Bayquşa da elə bu lazım idi. Tez uçub

ağacın ən uca budağına qondu və

kinayə ilə qurda dedi:

- Get özünə başqa axmaq axtar...

Rəssam
Ramil

NƏ ÜÇÜN AYININ QUIYRUĞU GÖDƏKDİR

İndoneziya nağılı

Sincab öz yuvasında oturub qoz yeyərkən görür ki, Pələng düz onun yanına gəlir. O, çox qorxur və nə edəcəyini bilmir. Birdən hiyləgər heyvanın ağına qəribə bir fikir gəlir.

- Bəh-bəh, bu Pələngin gözü necə dadlıdır?

Bu sözü eşidən Pələng, qorxuya düşür və geriye dönüb qaçır. O, yolda Ayıya rast gəlib soruşur:

- Bilmirsən Pələng gözü yeyən heyvanın adı nədir?

- Bilmirəm, - Ayı cavab verir.

- Gəl gedib birlikdə baxaq, - Pələng Ayını dilə tutur.

Ayı ona cavab verir:

- Yox, mən qorxuram.

Pələng ona toxtaqlıq verir:

-Nədən qorxursan? Gəl quyruqlarımızı bir-birinə bağlayıb onun yanına gedək.

Təhlükə olsa, bir-birimizə kömək edərək.

Ayı razılaşır. Onlar quyruqlarını bağlayıb Sincabın yuvasının ağına gəlirlər.

Bunu gören Sincab bərkəndən qışqırır.

- Sən bu avara Pələngə bax! Onun anası mənə ağ ayı göndərməli idi, bu isə mənə qonur ayı gətirib.

Bunu eşidən Ayı qorxuya düşüb necə dartınırsa, quyruğu qopur. Elə o vaxtdan ayının quyruğu gödəkdir.

Rəssam
Leyla

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR:

TULKU VƏ XÖRÜZ..... 4

ƏDALƏTLİ BÖLGÜ..... 5

İŞLƏMƏYƏN DİŞLƏMƏZ..... 6-7

PİŞİK VƏ MEYMUN BALALARI..... 8-9

AĞILLI QIZ..... 10-11

ÇOBAN..... 12-13

QAYIQCI..... 14-15

SEHRLİ ÜZÜK..... 16

BAYQUŞ YEYİRƏM..... 17

NƏ ÜÇÜN AYININ QUIYRUĞU
GÖDƏKDİR..... 18

GÖYƏRCİN

№ 8-9 (541-542) 2008

İbtidai sinif şagirdləri
və məktəbəqədər
azərbayli uşaqlar üçün
aylıq jurnal

1958- ci ildən çıxır

Təsisçi:
Azərbaycan Gənclər İttifaqı

Baş redaktor
Rafiq Yusifoğlu

Redaksiya heyəti:

Yusif Hüseynov
Ağacan Əhmədov
Ənvər Qarayev
Zahid Xəlil
Cahangir Məmmədov
İlyas Tapdıq
Qəşəm İsabəyli

Məsul katib
İlqar Mehdiyev

Bədii redaktor
Arif Hüseynov

Dizayner-rəssam
Leyla Salamova

Redaksiyanın ünvanı
Bakı- AZ 1073
Mətbuat prospekti,
529- cu məhəllə.
Telefon 439 08 53
E-mail: goyarchin@box.az

Çapa imzalanıb: 23.06.08
Sifariş 2378
Tiraj 2000
Kağız formatı 60,90/118
Çap vərəqi 2,5
Hesab-neşr vərəqi 3,93
Ofset üsulu ilə çap olunub.
Bakı
"Azərbaycan" nəşriyyatın
mətbəəsi
Lisənziya № 022328
Üz qabığındakı rəsm
Ramilindir.